शिक्षकांसाठी सूचना   सातवी : मराठी

संच अ

पायाभूत चाचणी : २०१७-१८

इयत्ता - सातवी

विषय : मराठी

लेखी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना   **एकूण गुण : ५०**

प्रश्न १) शब्द ऐकून लिही. (गुण ५)

क्षेत्र : लेखन (श्रुतलेखन)

उद्‌दिष्ट : जोडाक्षरसहित व जोडाक्षरविरहित शब्दांचे लेखन तपासणे.

सूचना :
- यादीतील शब्द सांगताना मोठ्याने वाचावा. शब्दाचा अर्थ लक्षात यावा म्हणून शब्द सलग वाचावा.
- मग २ सेकंद थांबून शब्द पुन्हा वाचावा.
- मुलांचा शब्द लिहून झाल्यावर त्याला शब्द तपासण्याची सूचना देऊन शब्द पुन्हा एकदा वाचावा.

शब्द :

१) वायफळ	२) मैदान
३) सूर्यमाला	४) कुऱ्हाड
५) अन्नदान	६) पत्रकार
७) निबंध	८) फॅशन
९) शुभ्र	१०) पेट्रोल

गुणदान : **प्रत्येक योग्य शब्दास अर्धा गुण या प्रमाणे गुणदान करावे.**
हा प्रश्न तपासताना काही बाबी लक्षात घ्याव्यात. शब्द सलग लिहिला असेल व लेखननियमांनुसार बरोबर असेल तरच गुण द्यावेत. उदा. 'मैदान' ऐवजी 'मयदान' किंवा 'निबंध' ऐवजी 'निबंद'/'निंबध' असे लिहिल्यास गुण देऊ नयेत.

प्रश्न २ ते ४) हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

योग्य उत्तरे व गुणदान

प्रश्न २) क) जलालुद्‌दीनकडून (गुण १)

प्रश्न ३) लेखकाने रामेश्वर सोडून जिल्ह्याच्या ठिकाणी रामनाथपुरमला शिक्षण घेण्यासाठी परवानगी विचारली तेव्हा (गुण २)

प्रश्न ४) चांगल्यावर विश्वास ठेवायची आंतरिक शक्ती व दयाळू वृत्ती हा ठेवा उचलला. (गुण २)

Runa Graphics : *Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ*

संच अ

प्रश्न ५ ते ७) खाली दिलेली कविता वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ५) **अ)** रंगरंगुल्या-सानसानुल्या (गुण १)

प्रश्न ६) माळावरती पतंग उडवीत फिरताना. (गुण २)

प्रश्न ७) गवतफुलापेक्षा लहान होऊन शाळा, घर विसरून राहावेसे वाटते. (गुण २)

प्रश्न ८ ते १०) हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ८) २ डिसेंबर २०१४ (गुण १)

प्रश्न ९) **क)** पायावर (गुण २)

प्रश्न १०) पुरस्कार मिळो अथवा न मिळो पण, तिला बहीण ही आयुष्यभरासाठी
मिळाली हा आनंद महत्त्वाचा (गुण २)
(अथवा या प्रमाणे सर्मपक असणारे उत्तर स्वीकारणे.)

प्रश्न ११ ते १३) हा लेख वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ११) ठराविक चष्म्याच्या (गुण १)

प्रश्न १२) **क)** 'ॲम्बॅसिडर हॉटेल' (गुण २)

प्रश्न १३) कोणताही चित्रपट बघताना आपण त्यात जास्तीत जास्त रममाण होण्यासाठी
आणि जणू काही सगळे आपल्या समोरच घडत आहे. (गुण २)

प्रश्न १४) हिमालय - विशेषनाम (गुण २)
सौंदर्य - भाववाचक नाम

प्रश्न १५) **ब)** नाचता येईना अंगण वाकडे (गुण १)

प्रश्न १६) **अ)** रफिक औषध पिताना ओढेवेढे **घेत** असे. (गुण १)
ब) मेरीला घड्याळाचा गजर **ऐकू** आला.
(प्रत्येकी अर्धा याप्रमाणे एक गुण.)

प्रश्न १७) आज शलाकाचा वाढदिवस होता. **ती** खूप आनंदात होती. (गुण २)
कारण **तिला** बाबांनी नवीन सायकल आणली होती. **तिने** सर्व
मैत्रिणींना फोन करून बोलावले. **त्या** सर्वजणी संध्याकाळी कार्यक्रमाला आल्या.
(प्रत्येक योग्य सर्वनामाला अर्धा याप्रमाणे एकूण दोन गुण.)

प्रश्न १८) 'दुप्पट' आणि 'पिवळसर' (गुण २)
शब्दांचा वापर करून प्रत्येकी एक वाक्य बरोबर लिहिल्यास प्रत्येकी एक गुण द्यावा.

Runa Graphics : *Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ*

संच अ

प्रश्न १९) कर्ता - अतुल (गुण १)

कर्म - पावभाजी

(प्रत्येकी अर्धा याप्रमाणे एक गुण.)

प्रश्न २०) विशेषण - प्रखर (गुण १)

विशेष्य - प्रकाशात

(प्रत्येकी अर्धा याप्रमाणे एक गुण.)

प्रश्न २१) खाली दिलेल्या प्रसंगाच्या आधारे संवाद तयार करून लिही. (गुण ५)

क्षेत्र : स्व-अभिव्यक्ती

उद्दिष्ट : लेखी स्व-अभिव्यक्ती तपासणे.

गुणदान : प्रमाण भाषेचा वापर अपेक्षित नाही.

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा केवळ शब्दलेखन किंवा अर्धवट वाक्य.
१	दिलेल्या प्रसंगाचा सुटा सुटा विचार करून वाक्यांचे लेखन, वाक्यात सलगता नाही.
२	• दिलेल्या प्रसंगाचा एकत्रित विचार करून लेखन केले आहे; पण • वाक्यरचना नीट नाही. • लिहिताना दिलेल्या सर्व तपशिलांचा वापर नाही. • दोन वेगवेगळ्या व्यक्तिरेखा उभ्या केलेल्या नाहीत.
३	• दिलेल्या प्रसंगाचा संदर्भ लक्षात घेऊन संवाद पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला आहे. • वाक्यरचना काही ठिकाणी विस्कळीत असू शकते. • दोन व्यक्तिरेखा काही प्रमाणात उभ्या करण्याचा प्रयत्न. • लिखाणात काही ठिकाणी सलगता, सुसंगतपणा नाही. त्यामुळे संपूर्ण संवादाचा एकत्रित विचार करून अर्थबोध नाही.
४	• दिलेल्या प्रसंगाचा संदर्भ लक्षात घेऊन संवाद लेखन केले आहे. • संवादाला सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • पात्रे व त्यांची भूमिका यांचा फारसा विस्तार केलेला नाही. • दिलेल्या तपशिलांचा मर्यादित विस्तार
५	• दिलेल्या प्रसंगाचा संदर्भ लक्षात घेऊन संवाद लेखन केले आहे. संवादाला सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • संवाद खुलविण्यासाठी बारकावे व तपशील दिले आहेत. • पात्रांची व्यक्तिरेखा विकसित केलेली दिसते. • दिलेल्या तपशिलांची सविस्तर मांडणी करून लेखन खुलविण्याचा प्रयत्न.

Runa Graphics : Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ

संच अ

प्रश्न २२) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर कल्पना करून तू तुझ्या भाषेत लिही. (गुण ५)

१) शेतकरी संपावर गेला तर... २) शाळेला सुट्टीच नसेल तर...

३) संगणक बोलू लागला तर..... ४) तू बालसभेचा अध्यक्ष झालास तर....

क्षेत्र : स्व-अभिव्यक्ती

उद्दिष्ट : लेखी स्व-अभिव्यक्ती तपासणे.

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा दिलेल्या विषयांचा विचार न करता केलेले असंबद्ध लेखन किंवा केवळ शब्दलेखन.
१	विषयाचे शीर्षक वापरून केलेले वाक्यांचे सुटे सुटे लेखन, काही शब्द बदलून केलेले वाक्यांचे परत परत लेखन.
२	विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन केलेले लेखन ज्यात, • वाक्यरचना तुटक आहे. • विषयाला धरून वरवरचे, ढोबळमानाने केलेले लेखन, लेखनात विस्कळीतपणा आहे.
३	विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन केलेले लेखन ज्यात, • वाक्यरचना काही ठिकाणी नीट आहे. • लेखन मुद्देसूद करण्याचा प्रयत्न दिसतो. • कल्पना विस्तार मर्यादित व अगदीच थोडा केलेला आहे.
४	• लेखनाला सुरुवात व शेवट अशी रचना करण्याचा प्रयत्न. • वाक्यरचना नीट आहे (एक-दोन ठिकाणी विस्कळीत असू शकते) • काहीच कल्पनांचा विस्तार सविस्तर केलेला आहे.
५	• लेखनाला सुसंगत सुरुवात व शेवट आहे. • वाक्यरचना नीट आहे. • कल्पनांचा विस्तार नेमका व विषयाला धरून झाला आहे. • लेखनात बारकावे व तपशील दिल्याने लेखन प्रभावी झाले आहे.

Runa Graphics : Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ

संच अ

प्रश्न २३) इ. ८ वी च्या शिष्यवृत्ती परीक्षेत मामेभावाचा चौथा क्रमांक आल्याबद्दल अभिनंदनाचे पत्र लिही. (गुण ५)

क्षेत्र : स्व-अभिव्यक्ती

उद्दिष्ट : लेखी स्व-अभिव्यक्ती तपासणे.

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा दिलेल्या संदर्भाचा विचार न करता केलेले असंबद्ध लेखन किंवा केवळ शब्दलेखन.
१	दिलेल्या मुद्द्यांचा विचार करून वाक्यांचे सुटे सुटे लेखन.
२	• दिलेल्या मुद्द्यांचा एकत्रित विचार करून लेखन केले आहे; पण • वाक्यरचना नीट नाही. • लिहिताना लेखाचा तपशील दिलेला नाही. • पत्राची रचना विस्कळीत आहे.
३	• दिलेल्या मुद्द्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला आहे. • लेखाचा आशय लक्षात येईल असे मुद्दे मांडलेले आहेत. • पत्रातील लिखाण ओघवते नसले तरी वाक्यरचना नीट आहे. लिखाणात काही ठिकाणी सलगता, सुसंगतपणा नाही. • विषयाचा विस्तार थोडक्यात आणि मर्यादित केलेला आहे.
४	• दिलेल्या मुद्द्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र लिहिलेले आहे. • पत्राची सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • तपशिलाचा मुद्देसूद विस्तार केला आहे.
५	• दिलेल्या मुद्द्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र लिहिलेले आहे. • पत्राला सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • पत्राचा आशय मुद्देसूद आहे. बारकावे व तपशील दिले आहेत. • पत्र लिहिण्यामागची भूमिकाही स्पष्ट केली आहे.

Runa Graphics : Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ

संच अ

तोंडी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना **एकूण गुण : १०**

तोंडी प्रश्न १) उताऱ्याचे प्रकट वाचन करून घेणे. (गुण ५)

प्रश्नकर्त्यांसाठी सूचना :

- हा प्रश्न प्रकट वाचनाचे कौशल्य तपासण्याबरोबरच मुलाचे आकलन तपासण्यासाठी आहे.
- हा प्रश्न तोंडी असल्याने एकेका विद्यार्थ्याला जवळ बोलावून विचारायचा आहे.
- वर्गात जास्त मुले असल्यास दोन ते तीन दिवसात चाचणीचा हा भाग पूर्ण करता येईल.

प्रश्नकर्त्याने देण्याची सूचना :

मी तुला एक उतारा वाचायला देणार आहे. तो उतारा मोठ्या आवाजात वाच. मग मी तुला काही प्रश्न विचारणार आहे, त्यांची उत्तरे तू द्यायची.

उतारा :

तिचा स्वभाव तसा चंचलच होता. म्हणून पेशवे तिला लाडाने 'छबिली' असं म्हणायचे.

कुठेही जायचं असलं तरी तिघं बरोबर असायचे. फिरायला जाताना, खेळताना, कुठेही त्यांचे त्रिकूट असायचे.

नानासाहेब आणि रावसाहेब यांच्याबरोबर मनूचेही शिक्षण सुरू झाले.

मनू मुळातच हुशार होती. त्यामुळे तिला काहीही शिकवले तरी ती पटकन शिकायची. मनू युद्धकलेचेही शिक्षण शिकली. लिहिणे-वाचणे, याबरोबर तलवार चालवणे, घोडदौड, धनुष्यबाण चालवणे, भालाफेक वगैरे सगळ्या गोष्टी मनू पटकन शिकली.

त्या काळात स्त्रियांना असले शिक्षण कधीच दिले जात नसे. त्यामुळे मनूचे सगळ्यांना कौतुक वाटत असे.

Runa Graphics : *Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ*

संच अ

वाचनासाठीचे गुणदान :

गुण	निकष
०	मुलाने उतारा वाचण्यात रस दाखवला नाही, मदत करूनही वाचता आले नाही.
१	मदत करून काही शब्दांचे वाचन. वाचनातून वाक्याचा बोध नाही.
२	मदत न करता शब्दांचे वाचन. वाचनातून बोध नाही.
३	उताऱ्याचे प्रयत्नपूर्वक वाचन, वाचनातून वाक्याचा बोध होतो आहे. आधी मनात वाचून मग प्रकट वाचन चालेल.
४	काही वाक्यांचे स्वराघातासह प्रकट वाचन.
५	उताऱ्याचे स्वराघातासह प्रकट वाचन. गती महत्त्वाची नाही. वाक्यांचे परत वाचन चालेल.

आता मुलाने वाचलेल्या उताऱ्यावर आधारित खालील प्रश्न विचारणे. (गुण ५)

गुण **योग्य उत्तर**

तोंडी प्रश्न २) मनूला पेशवे लाडाने कोणत्या नावाने हाक मारत असत? (१) (ब)

अ) छकुली

ब) छबिली

क) छुटकी

तोंडी प्रश्न ३) मनू कोणकोणत्या गोष्टी शिकली? (२)

(युद्धकला, लिहिणे-वाचणे, तलवार चालवणे,
घोडदौड, धनुष्यबाण चालवणे, भालाफेक)

तोंडी प्रश्न ४) त्रिकूटामध्ये कोणाकोणाचा समावेश असायचा? (२)

(नानासाहेब, रावसाहेब आणि मनू)

■■■

Runa Graphics : *Com. 3/D Question Paper/ Payabhut Chachani 2017-18/Marathi/Teachers For Instructions / Std. 7/Sanch-A/ Proof -III/19-06-2017/GJ*